

A faragós szakmai napjának beszámolója

Hagyományok Háza, 2016. április 6.

Szakmai napok címmel indított sorozatunk 2016. április 6-án megtartott alkalmán a fafaragásban, bútorkészítésben, építmények, köztéri alkotások és fajtékok elkészítésében jártas szakembereket hívtuk meg. A célunk az volt, hogy az új zsűrizési szempontrendszerrel kapcsolatban felmerülő kérdésekre, problémákra választ találjunk közösen, illetve a modern kategória fogalmát tisztázzuk. A rendezvény délelőtti részén a Népi Iparművészeti Bíráló Bizottság faragásban jártas tagjait hívjuk meg zártkörű tanácskozásra. Jelen esetben a zártkörű tanácskozáson Bereczky Csaba, Galánfi András, Gosztonyi Zoltán, Mónus Béla, Széll János, Zentai Tünde vett részt. Véleményükkel segítették a megbeszélést a következő szakemberek: Győri Balázs, Szakál Aurél.

Délután **tizennégy órától tizenhét óráig** nyilvános konzultációt tartottunk, így az alkotóknak lehetőségük nyílt kérdéseiket személyesen feltenni a Bíráló Bizottság tagjainak és a zsűriszervezőnek.

A zártkörű megbeszéléseken összeírtuk, hogy milyen problémák, nehézségek merülnek fel a zsűrizéssel kapcsolatban és ezekre kerestünk megoldási javaslatokat. A „problémák” és „javaslatok” listáját, a délutáni nyitott tanácskozásokon ismertettük, és kibővítettük a kézművesekkel közösen.

A faragással kapcsolatos szakmai nap problémafelvetéseinek és az arra adott válaszoknak az összefoglalása:

1. A beadott munkákon néha látszanak a **gépi megmunkálás** nyomai. → Megengedett a gépi megmunkálás, de annak nyomait el kell tüntetni.
2. **Kevés képzési lehetőség** van. → Mindig legyen lehetőség a zsűri után konzultálni a Bíráló Bizottság tagjaival. A NESZ, vagy tagszervezetei pályázhatna NTP programon belül ilyen jellegű képzések elindítására, hiszen meg vannak hívva a pályázatra. Az egyesületek önállóan is szervezhetnének több képzést, mert lenne rá igény. Segíteni az alkotókat, ha a hagyományok Háza honlapjára tennék fel pozitív példákat bírálattal együtt. (A védjegyhonlapon jelenleg is láthatóak zsűrizett tárgyak: <http://www.pavavedjegy.hu/>)
3. **Kevés lehetőség van** a szakemberekkel való **konzultációra**. → Az egyesületek szervezhetnének előzsűrizéseket. A Hagyományok Háza több alkalmat biztosítson arra, hogy a zsűritagok is megbeszélhessék az időközönként felmerülő problémákat.

4. Az „M” (modern), megjelölés a zsűriszám kialakításánál **zavaró**, mert a „modern” szó nem takarja teljesen azokat a tárgyakat, amiket az „M” kategóriába sorolunk. → Nyugodtan lehet a „modern” szót más fogalommal helyettesíteni, nem kötelező a modern kifejezés használata, mert ez nincs szabályozva jogszabályban, kizárólag az „M” betűjel. Lehetőségek az „M” más feloldásaira: „mai”, „újító” stb.
5. Elutasítja a tárgyat a zsűri, pedig **múzeumi tárgy alapján készült**. → A múzeumi darabokat is kritikával kell szemlélni, mert attól, hogy egy gyűjtemény darabja, nem biztos, hogy továbbgondolásra érdemes tárgy. A múzeumok nem mindig a legsztétikusabb tárgyakat gyűjtötték be, hiszen nekik a kordokumentáció a feladatuk. Érdemes egy-egy tájegységben elmélyülni, így helyesebben tudjuk a forrásanyagot is megválasztani. A múzeumok anyagát érdemes tanulmányozni és segítséget kérni a múzeumok szakembereitől. Például a Néprajzi Múzeum eddig is fogadta a kutatni vágyó alkotókat. Jelenleg sajnos költözésük miatt nem érhetőek el a gyűjtemények külső személyek számára, de az online adatbázisukban nagyon sok minden hozzáférhető: <http://public.neprajz.hu/main.php?ab=neprajz&tmpl=neprajz>
6. **Kevés helyi forrásanyagot használnak fel** a faragók. → Dicséretes, hogy egy alkotók más tájegységek faragásai iránt érdeklődnek, és magas fokon elsajátítják azok készítését, de a Bíráló Bizottság tagjai támogatnák, ha a faragók helyi hagyományaikat is jól ismernék, esetleg saját kutatásokat végeznének, és ezeket az anyagokat is feldolgoznák. E nélkül egyes kistáji kultúrák értékei nem találnak folytatásra, sőt elveszhetnek.
7. Az értékelés a kiküldött **jegyzőkönyvben nem elég pontos**, ezenkívül a **szöveg stílusa még az alkotókedvet is elveszi**. → A zsűritagoknak pontosabban kellene fogalmazniuk és motiváló, az alkotót segítő megfogalmazást alkalmazniuk.
8. Sok esetben **a köztéri alkotásokat az alkotók felállítás után zsűriztetik**. → Kérjük a faragókat, hogy a köztéri szobrokat még a felállítás előtt zsűriztessék. Mellékelni lehet, fotókat a leendő helyszínről, illetve látványterveket is.
9. **Speciális tárgyakat nem mindig fogad el a zsűri**. → Az objektív bírálatot könnyítené, ha inspirációs lapot is adnának a tárgyak mellé, ahol látszódik a forrásanyag, amiből a munka során kiindult a készítő, ezen más megjegyzéseket is fel lehet tüntetni, ami az alkotás megértését segíti.